

جغرافیای گردشگری با تاکید بر گردشگری شهری

نویسندگان:

دکتر حسین غضنفرپور

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان

محسن کمانداری

نصرت مصطفی پور

سر شناسه	غضنفر پور، حسین، ۱۳۴۴.
عنوان و پدیدآور	جغرافیای گردشگری با تأکید بر گردشگری شهری / نویسندگان: دکتر حسین غضنفر پور، محسن کمانداری و نصرت مصطفی پور
مشخصات نشر	: نور علم.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۵ ص. : جدول، نمودار، مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۱۳۹-۳
وضعیت فهرست نویسی	: بر اساس اطلاعات فیبا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
یادداشت	: کتابنامه ص ۱۶۴-۱۷۵.
یادداشت	: غضنفر پور، حسین، ۱۳۴۴... مؤلف.
یادداشت	: کمانداری، محسن: ۱۳۶۹، مؤلف.
یادداشت	: مصطفی پور، نصرت، ۱۳۴۶... مؤلف.
موضوع	: جغرافیا - گردشگری.
رده بندی کنگره	: گردشگری شهری.
رده بندی دیویی	: ۱۳۹۳ ۳۴۶/غ ۴۶۹۲ GV
	: ۳۳۸/۴۶۹

نشر نور علم: تهران - خ انقلاب - ۱۲ فروردین - پلاک ۲۵۹ - ط ۴ - واحد ۸ تلفن: ۶۶۴۰۳۶۱۰ و ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۴۰۵۸۹۴ و noreelm@yahoo.com ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹

جغرافیای گردشگری با تأکید بر گردشگری شهری

نویسندگان: دکتر حسین غضنفر پور، محسن کمانداری و نصرت مصطفی پور

ناشر: نور علم

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

چاپ و صحافی: الغدیر

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

فروشگاه در تهران: خ انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - پست باستان فروردین و

اردبیهشت - پلاک ۱۳۴۲ - نشر نور علم و نشر بازرگانی تلفن: ۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۶۶۴۰۳۶۱۰

پایگاه اینترنتی: www.noreelm.com

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با شماره زیر
کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود. ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹

فهرست:

فصل اول:	۱۵
سیر تکاملی گردشگری	۱۵
اهمیت گردشگری:	۱۶
پیشینه تاریخی صنعت گردشگری:	۱۸
وضع موجود و آینده گردشگری:	۲۲
جغرافیای گردشگری:	۲۵
تعریف و ارکان:	۲۶
مفهوم شهر:	۲۶
گردشگری:	۲۷
گردشگر (توریست):	۲۹
اوقات فراغت:	۳۱
فصل دوم:	۳۳
گونه شناسی گردشگری:	۳۳
گونه شناسی گردشگری:	۳۴
گردشگری شهری:	۳۵
گردشگری تاریخی:	۳۵
گردشگری درمانی:	۳۶
گردشگری فرهنگی:	۳۶
گردشگری آموزشی:	۳۷
گردشگری مذهبی:	۳۸
گردشگری ورزشی:	۳۸
گردشگری اجتماعی:	۳۸

۳۹	گردشگری بازرگانی و تجاری:
۳۹	گردشگری دریایی:
۴۰	گردشگری روستایی:
۴۰	گردشگری قومی و عشایری:
۴۰	گردشگری ماجر اجوابانه:
۴۱	گردشگری هنری:
۴۱	اکو-توریسم:
۴۲	گردشگری زیست محیطی:
۴۲	گردشگری بهداشتی:
۴۳	گردشگری سیاسی:
۴۳	گردشگری الکترونیک:
۴۳	گردشگری زیست محیطی:
۴۳	گردشگری مجازی:
۴۴	گردشگری کاری:
۴۴	گردشگری تلخ:
۴۴	گردشگری کشاورزی:
۴۵	ژئوتوریسم (زمین گردشگری):
۴۵	گردشگاه‌ها:
۴۶	گردشگری نوین:
۴۷	توریسم سازمان یافته و انواع آن :
۴۸	۱-تورهای جامع:
۴۸	۲-تورهای جامع گروهی:
۴۹	۳- تورهای اختصاصی:

۴۹	شکل دیگری از گردشگری:.....
۵۱	فصل سوم:.....
۵۱	دیدگاه‌ها، تجارب جهانی و راهبردهای توسعه گردشگری.....
۵۲	گردشگری به عنوان یک سیستم:.....
۵۳	۱- مدل گان.....
۵۴	۲-مدل.....
۵۴	۳- مدل.....
۵۵	دیدگاه‌های جهانی، تحولات و راهبردهای توسعه گردشگری:.....
۵۵	۱- دیدگاه حمایتی.....
۵۵	۲- دیدگاه نظارتی:.....
۵۶	۳- دیدگاه سازگاری:.....
۵۶	۴- دیدگاه دانش مدار:.....
۵۶	سیاست‌ها و راهکارهای توسعه گردشگری در اتحادیه.....
۵۶	الف- حرکت‌های آزادسازی و حمایت از گردشگران:.....
۵۷	ب- فعالیت در صنعت گردشگری:.....
۵۸	ب- حمل و نقل:.....
۵۸	ت- توسعه منطقه‌ای:.....
۵۸	نگاهی به تجربیات برخی کشورها در زمینه توسعه صنعت گردشگری:.....
	راهکارها و راهبردهای توسعه گردشگری در جمهوری اسلامی ایران (برگرفته از راهکارهای توسعه گردشگری
۶۳	در کشورهای مالزی، ترکیه و تونس):.....
۶۴	سیر تحول بخش گردشگری در ایران:.....
۶۹	فصل چهارم:.....
۶۹	گردشگری و عوامل موثر در توسعه آن:.....
۷۰	عوامل موثر در تکامل گردشگری:.....

- ۱- پیدایش شهرها و گسترش شهر نشینی: ۷۰
- ۲- بهبود ساختار زیر بنایی و موتوریزه شدن جابجایی‌ها: ۷۱
- ۳- اصلاح قوانین و مقررات مطلوب کار و افزایش درآمدها: ۷۱
- ۴- ارتقاء سطح فرهنگ عمومی: ۷۲
- ۵- پیدایش آژانس‌ها و مؤسسات توریستی: ۷۴
- ۶- رشد سیاست اقامتی و رفاهی: ۷۵
- ۷- مات پذیرایی: ۷۶
- ۸- جاذبه‌ها: ۷۷
- ۹- بازاریابی: ۷۸
- فصل پنجم: ۷۹
- اثرات گردشگری: ۷۹
- اثرات توسعه صنعت گردشگری: ۸۰
- ۱- اثرات معنوی - روحی و عبرت آموزی گردشگری: ۸۰
- ۲- اثرات مثبت و منفی فرهنگی - اجتماعی گردشگری: ۸۱
- ۳- اثرات مثبت و منفی زیست محیطی گردشگری: ۸۳
- ۴- اثرات مثبت و منفی اقتصادی گردشگری: ۸۵
- ۵- اثرات مثبت و منفی سیاسی گردشگری: ۸۷
- فصل ششم: ۸۹
- شهر و گردشگری شهری: ۸۹
- شهر و گردشگری: ۹۰
- گردشگری شهری: ۹۱
- موقعیت شهرها در زمینه گردشگری شهری: ۹۲
- گونه شناسی شهرهای گردشگری: ۹۳
- شهرهای با جاذبه های زیارتی (مذهبی): ۹۳

- ۹۳..... شهرهای با جاذبه های فستیوال و کنگره‌ای:
 ۹۳..... شهرهای با جاذبه های فرهنگی:
 ۹۴..... شهرهای با جاذبه های درمانی و آسایشگاهی:
 ۹۴..... شهرهای برفی (برف شهرها):
 ۹۴..... شهرهای بازنشستگان:
 ۹۴..... شهرهای جاذبه های درمانی:
 ۹۴..... شهرهای جاذبه های ییلاقی و ساحلی:
 ۹۵..... شهرهای با جاذبه های تاریخی:
 ۹۶..... خصوصیات و ویژگی های گردشگری شهری:
 ۹۶..... عوامل مؤثر بر گردشگری شهری:
 ۹۶..... الف) باورهای مذهبی / دینی:
 ۹۷..... ب) توانهای محیطی:
 ۹۷..... ج) محیط اجتماعی، فرهنگی و سیاسی:
 ۹۷..... امکانات و زیر ساخت های توسعه گردشگری شهری:
 ۹۹..... هتل ها به عنوان یکی از زیر ساخت های مهم گردشگری شهری:
 ۱۰۱..... ۲- ویژگی های اختصاصی هتل ها:
 ۱۰۲..... نورپردازی شهری و افزایش زمان گردشگری:
 ۱۰۳..... گردشگری و تغییر نقش و توسعه شهرها:
 ۱۰۴..... گردشگری شهری و آثار آن بر سیمای شهر و فضاهای شهری:
 ۱۰۵..... الف- گردشگری و ایجاد و توسعه فضاهای شهری مدرن و جذاب:
 ۱۰۵..... ب- گردشگری و احیا و باز زنده سازی بافت های تاریخی و فضاهای کهن شهری:
 ۱۰۷..... وظایف جدید شهرداری ها در زمینه گذران اوقات فراغت، تفریح و گردشگری:
 ۱۰۸..... وظایف شهرداری ها در تأمین زیرساخت های گردشگری شهری:

۱۰۸	توسعه شهری و نقش برنامه‌ریزان شهری در گردشگری:
۱۰۹	آثار توسعه گردشگری در مناطق شهری:
۱۱۳	فصل هفتم:
۱۱۳	گردشگری شهری با رویکرد توسعه پایدار:
۱۱۴	گردشگری شهری با رویکرد توسعه پایدار:
۱۱۴	اهمیت پایداری و توسعه پایدار:
۱۱۵	توسعه پایدار:
۱۱۵	گردشگری و توسعه پایدار:
۱۱۸	نقش دولت در توسعه پایدار گردشگری:
۱۱۹	نقش بخش خصوصی در توسعه پایدار گردشگری:
۱۲۰	نقش گردشگران در توسعه پایدار گردشگری:
۱۲۰	نقش سازمان‌های بین‌المللی در توسعه پایدار گردشگری:
۱۲۱	اصول گردشگری پایدار:
۱۲۲	اصول توسعه پایدار گردشگری شهری:
۱۲۳	گردشگری پایدار شهری:
۱۲۴	گردشگری و توسعه پایدار شهری:
۱۲۷	چالش‌های گردشگری پایدار در شهرها:
۱۲۸	راهکارهای عمومی توسعه گردشگری شهری:
۱۲۹	فصل هشتم:
۱۲۹	گردشگری شهری و شهرهای تاریخی:
۱۳۰	ضرورت برنامه‌ریزی گردشگری در شهرهای تاریخی:
۱۳۱	توسعه گردشگری میراث تاریخی:
۱۳۲	چالش‌های شهرهای میراث تاریخی:
۱۳۳	ضرورت حفظ هویت شهرهای تاریخی:

۱۳۵	ویژگی های شهرهای تاریخی
۱۳۷	برنامه ریزی گردشگری در شهرهای تاریخی
۱۳۷	۱- برنامه ریزی نگهداری و حراست
۱۳۹	۲- برنامه ریزی حفاظت
۱۳۹	۳- برنامه ریزی میراث
۱۴۰	مدیریت گردشگری در شهرهای تاریخی تک کارکردی
۱۴۱	مدیریت گردشگری در شهرهای تاریخی چندکارکردی متوسط
۱۴۲	مدیریت گردشگری در شهرهای تاریخی چند کارکردی بزرگ و کلانشهرها
۱۴۴	بخش های مرتبط با برنامه ریزی مدیریت گردشگری شهری
۱۴۵	فصل نهم
۱۴۵	گردشگری و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)
۱۴۶	کاربرد سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) در برنامه ریزی و مدیریت گردشگری
۱۴۷	کاربرد GIS در برنامه ریزی و مدیریت گردشگری
۱۴۸	تهیه فهرست و بازیابی پدیدههای گردشگری
۱۴۸	بازیابی و تهیه فهرست ساده از منابع و پدیدههای گردشگری
۱۴۸	بازیابی مشروط منابع و پدیده های گردشگری
۱۴۸	ترکیب مجموعه های مختلف اطلاعات جغرافیایی
۱۴۹	کاربرد GIS در مسیریابی بهینه و تحلیل جریان های گردشگری
۱۵۰	مطالعه موردی انجام شده در زمینه مسیریابی بهینه گردشگری در شهر کرمان
۱۵۶	تحلیل شبکه در فضای جغرافیایی
۱۵۶	طبقه بندی داده های گردشگری
۱۵۶	اندازه گیری
۱۵۷	پایش و نظارت بر فعالیتهای گردشگری با استفاده از GIS

۱۵۷..... کاربرد GIS در تحلیل فضایی:

۱۵۸..... کاربرد GIS در مکانیابی فضاهای گردشگری:

۱۶۰..... کاربرد مدل‌های زقومی ارتفاعی در گردشگری:

۱۶۱..... نما برداری اطلاعات نقشه‌های موضوعی به صورت سه بعدی:

۱۶۲..... واژگان تخصصی:

۱۶۳..... جمع و مبحث:

سخن مولفان:

در عصر حاضر تنوع بخشی به اقتصاد، بالا بردن شاخص‌های توسعه انسانی، افزایش بهره‌مندی و کارآمدی نیروی انسانی، اشتغال‌زایی، تعامل فرهنگ‌ها و در مجموع توسعه پایدار از دغدغه‌هایی است که جهان امروز با آن روبه‌رو می‌باشد و هر یک از کشورها به تنوع بخشی اقتصادی روی آورده‌اند و می‌خواهند خود را از اقتصاد تک محصولی برهانند و در جستجوی شناخت مزیت‌ها یا خلق مزیت‌های جدید هستند. از جمله مزیت‌هایی که برخی از کشورها که دارای مزیت کانی مناسب هستند به آن توجه دارند و سعی در تقویت و بهره‌گیری از آن نمودند گردشگری می‌باشد.

گردشگری را می‌توان «صنعت سفید» نام نهاد زیرا بر خلاف اغلب صنایع تولیدی بدون آلوده سازی محیط زیست انسانی، زمینه‌ساز دوستی و تفاهم بین ملت‌هاست و در دنیای امروز به یکی از مهمترین فعالان اجتماعی - اقتصادی تبدیل شده است به طوری که بخش عمده‌ای از اقتصاد جهانی را تشکیل می‌دهد. بسیاری از کشورهای جهان برای بهره‌مندی از مزایا و منافع بیشمار آن در تکیا بر توسعه صنعت جهانگردی در کشورشان هستند. به طوری که گردشگری در برخی از کشورهای مسابقه‌ای از منافع درآمد پایدار می‌باشد. ایران سرزمین چهار فصل و با تمدنی چند هزار ساله است که جاذبه‌های متنوع و منحصر به فرد تاریخی، مذهبی، فرهنگی، طبیعی و... برخوردار است. هر پنج کشور جهان از لحاظ تنوع گردشگری است. همچنین از جهت جاذبه‌های تاریخی جزء ده کشور جهان است. اما با این وجود هنوز نتوانسته است جایگاه واقعی خود را در دنیا بدست آورد. درحالی‌که صنعت گردشگری به صورت زنجیروار با بعضی از فعالیت‌های اقتصادی وابستگی دارد و رونق آن از لحاظ افزایش درآمدها در اقتصاد کشور تاثیر بسزایی دارد و در نتیجه صنعت گردشگری، اقتصاد کشور را از حالت تک محصولی خارج می‌کند و ثبات اقتصادی را به ثبات درآمدهای ناشی از جذب گردشگر برای کشور به همراه خواهد داشت این صنعت به تنها از جنبه‌ی اقتصادی حایز اهمیت است بلکه موجب ارتقای فرهنگ روحی - معنوی مسافر، پند آموختن از تاریخ، سلامتی روح و جسم، آموختن دانش و معرفت، تقویت آداب و رسوم و سنن ملی، تأثیر مثبتی در منش و روش زندگی مردم شهرنشین، حفظ آثار تاریخی و اصالت‌های قومی می‌شود. گردشگری در قالب الگوهای فضایی خاص به وجود می‌آید یکی از مهمترین الگوهای آن گردشگری شهری می‌باشد مراکز شهری به علت دارا بودن جاذبه‌های

تاریخی و فرهنگی، غالباً مقاصد گردشگری مهمی محسوب می شوند. شهرها با جاذبه های متنوع شامل: موزه ها، بناهای یاد بود، سالن های تئاتر، استادیوم های ورزشی، پارک ها، شهر بازی، مراکز خرید، مناطق با معماری تاریخی و مکان هایی مربوط به حوادث مهم یا افراد مشهور، جاذب گردشگران بسیاری هستند. این نوع از گردشگری در کشورهای توسعه یافته از پردرآمدترین نوع گردشگری محسوب می شود عرصه جدیدی که در عصر حاضر افق های تازه ای را برای توسعه شهری و محیط زیست پایدار فراهم آورده و یکی از ارکان اصلی مورد توجه و اتال برنامه ریزان گردشگری پایدار در سطح شهرها می تواند سطح زندگی و رفاه عمومی مردم را بهبود و به عنوان منبع پایدار اقتصادی ظاهر شود و این بدان معناست که بخش اقتصاد گردشگری شهری دارای منافع زیادی برای جامعه بوده و سرمایه گذاری جهت ارتقاء کمی و کیفی عمر و به تبع آن به اقتصاد گردشگری شهری دارای توجیه اقتصادی، اجتماعی و کالبدی است گردشگری پایدار مزایایی که دارد چنانچه بدون برنامه ریزی توسعه یابد نه تنها باعث پیشرفت و توسعه مناطق شهری نمی شود بلکه مشکلات جبران ناپذیری برای این مناطق به بار می آورد. با توجه به کمبود منابع طبیعی گردشگری به خصوص گردشگری شهری کتاب حاضر باهدف تامین قسمتی از نیازهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان گرایش های علوم جغرافیایی در مقطع کارشناسی با ارائه روشی جدید در نه فصل حاوی مطالبی ارزشمند از جمله ضرورت و اهمیت، مفاهیم و تعریف گردشگری، گونه شناسی گردشگری، دیدگاه ها و نظریات گردشگری، عوامل موثر در تکامل صنعت گردشگری، اثرات گردشگری در مناطق، شهر و گردشگری، گردشگری شهری با رویکرد توسعه پایدار شهری، گردشگری شهری و شهرهای تاریخی، گردشگری و سیستم اطلاعات جغرافیایی، رشته تحریر درآمده است. با توجه به محتوا و سرفصل های کاربردی این کتاب قابل استفاده برای برنامه ریزان و مدیران حوضه های شهر و گردشگری و همچنین کلیه گرایش های جغرافیایی رشته مدیریت جهانگردی، گردشگری، در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد می باشد.

در پایان نظر به اینکه هیچ اثر علمی خالی از اشکال نمی باشد امید است استادان و صاحب نظران ارجمند با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مولفان را یاری نمایند.

حسین غضنفرپور، محسن کمانداری و نصرت مصطفی پور